

DE KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE IN DE 21STE EEUW

HIJ IS VERREZEN !

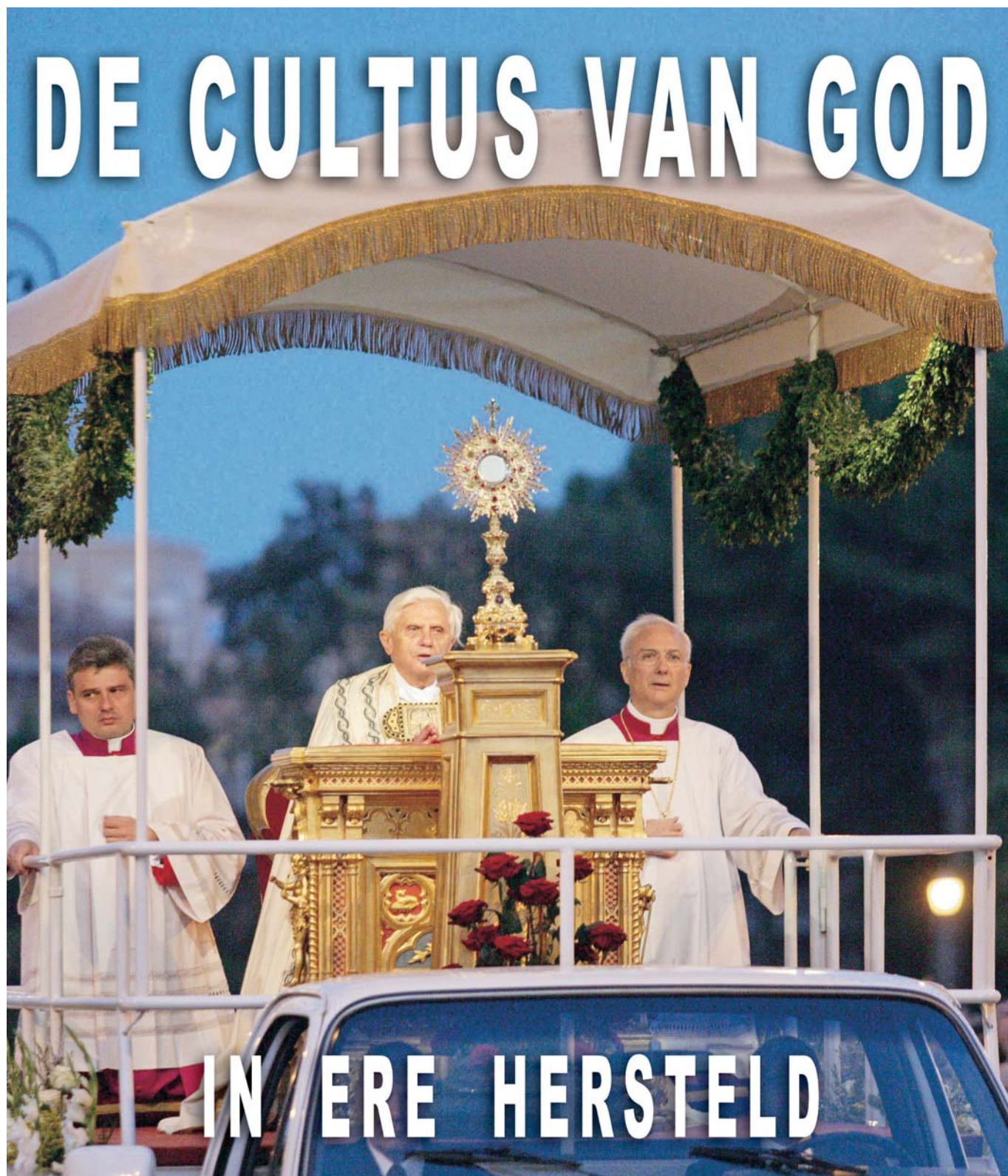
TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT / P106088

V.U.: E. GOVAERTS, POSTBUS 14, 2650 EDEGEM

NR. 18 / NOVEMBER-DECEMBER 2005

AFGIFTEKANTOOR: ANTWERPEN X

« De twee engelen zeiden tot de Paus : Schrijf aan uw broeders verspreid over heel de wereld dat een hervorming van de moraal noodzakelijk is, en die kan alleen verkregen worden door aan de volkeren het brood van het goddelijk Woord uit te delen » (droom van Don Bosco)

DE CULTUS VAN GOD

IN ERE HERSTELD

Na veertig jaar « *cultus van de Mens* » plaatst Benedictus XVI Christus opnieuw centraal, in het hart van de Kerk en van de godsvrucht van de gelovigen. Foto: Sacramentsprocessie in Rome op 26 mei 2005.

IN DIENST VAN DE PAUS

MEN schotelt ons de vraag voor: «Gaan jullie akkoord met het bezoek van Paus Benedictus XVI aan de synagoga van Keulen?»

- *Het is niet aan ons om dat bezoek goed te keuren.*
- *Jullie zijn er dus tegen?*
- *Neen.*

- *Dat betekent dat jullie pro zijn?*

- *Het komt ons niet toe het goed- of af te keuren, en nog minder het te bediscussiëren. Wij hebben nu, God zij dank, een echte katholieke Paus, dienaar van de dienaren Gods, die zijn plicht doet: hij geeft Christus opnieuw de centrale plaats die Hem toekomt, hij benoemt bisschoppen, hij onderwijst het zuivere katholieke geloof in een gecorrigeerde catechismus van de katholieke Kerk en hij verdedigt zijn kudde tegen de wolven. Tegenover zulk een Opperherder die zijn ambt naar behoren uitvoert hebben wij een dubbele plicht: eerst en vooral hem laten doen wat hij denkt te moeten doen, en ten tweede zijn opdracht vergemakkelijken.»*

* * *

Niet alleen benoemt hij bisschoppen, hij onderricht hen ook, volgens de aanbeveling van de Heer aan de H. Petrus: «Weid mijn lammeren.» Onlangs heeft hij de nieuwe bisschoppen aangespoord om «het nederig vertrouwen in God en de apostolische moed die geboren wordt uit het geloof en de verantwoordelijkheidszin» te bewaren. Hij heeft hen er ook aan herinnerd dat «de aankondiging van het Evangelie aan de oorsprong van de Kerk lag.»

«Als opvolgers van de Apostelen», legde hij hen uit, «bent u “doctores fidei”, authentieke geloofsleraars die aan het volk, met hetzelfde gezag als Christus, de geloofsschat verkondigen die men moet belijden en beleven.»

Wat de “wolven” betreft, zij hebben hun tanden al ontbloot bij het bericht dat Benedictus XVI een aanvang gemaakt heeft met het reinigen van de Augiasstallen, te beginnen bij de Amerikaanse seminaries...

In ons vorige nummer hebben we al opgemerkt dat de nieuwe Paus zonder ophouden de aanbeveling van de H. Benedictus in herinnering brengt: «*niets hoger plaat-*

sen dan Christus». Na een pontificaat van vijftientig jaar dat volledig gericht was op “de mens” is het uitgangspunt van de huidige Opperherder een ware openbaring voor de jonge generatie. «*Christus (opnieuw) in het middelpunt van het christelijk geloof plaatsen, en dus in het leven van de christenen*», schrijft Michel Kubler in het Franse dagblad *La Croix*. Dat de journalist het woord “opnieuw” tussen haakjes zet, geeft duidelijk aan dat hij aarzelt om vlakaf toe te geven dat dit gisteren, onder Joannes-Paulus II, NIET zo was...

Op 13 juli 1917 openbaarde Onze-Lieve-Vrouw van Fatima de wil van de Hemel: «*God wil in de wereld de godsvrucht tot mijn Onbevlekt Hart instellen.*»

Dat is het wat God gedaan zal krijgen van het hart en de lippen van onze Heilige Vader Paus Benedictus XVI, als wij tot Hem bidden met de vurigheid waarvan Jacinta, het gelukzalige zienersje van Fatima, ons het voorbeeld gegeven heeft. Lucia vertelt:

«*Twee priesters waren ons komen ondervragen en hadden ons aanbevolen om voor de H. Vader te bidden.*

Jacinta vroeg hen wie de H. Vader was. De twee priesters legden vriendelijk uit wie hij was en hoezeer hij behoefte had aan gebeden. Jacinta voelde zoveel liefde voor de Paus dat zij, telkens als ze haar offertjes aan Jezus aanbood, eraan toevoegde: “En voor de H. Vader!”

«*Na elk rozenhoedje bad ze altijd nog drie weesgegroetjes voor de Paus, en soms zei ze: “Wat zou ik graag de H. Vader zien! Er komen veel mensen naar hier, maar nooit de H. Vader!”*

Lucia gaat verder: «*Toen mijnheer pastoor op een dag tegen mijn moeder zei dat ik misschien naar Rome zou moeten gaan om door Zijne Heiligheid ondervraagd te worden, klapte ik in mijn handen van blijdschap en zei ik tegen Francisco en Jacinta: “Wat een geluk als ik de H. Vader zal zien!” Zij echter waren ongelukkig: “Wij zullen niet kunnen gaan, maar we zullen dat offertje opdragen voor hem.”*»

Op een dag zat Jacinta bij de waterput van de Arneiro, niet ver van het huis van de familie dos Santos, en kreeg zij een visioen dat haar erg van streek maakte.

DE PAUS, DE H. EUCHARISTIE EN DE H. MAAGD

Op zondag 21 augustus 2005, aan het eind van de Wereldjongerendagen, had Benedictus XVI in het seminarie van Keulen een ontmoeting met de Duitse bisschoppen. Zijn toespraak besloot hij als volgt:

«Ik heb de indruk dat op het einde van dit grote gebeuren de vraag die de jongeren tot ons richtten op deze wijze kan samengevat worden: “Ja, wij zijn gekomen om

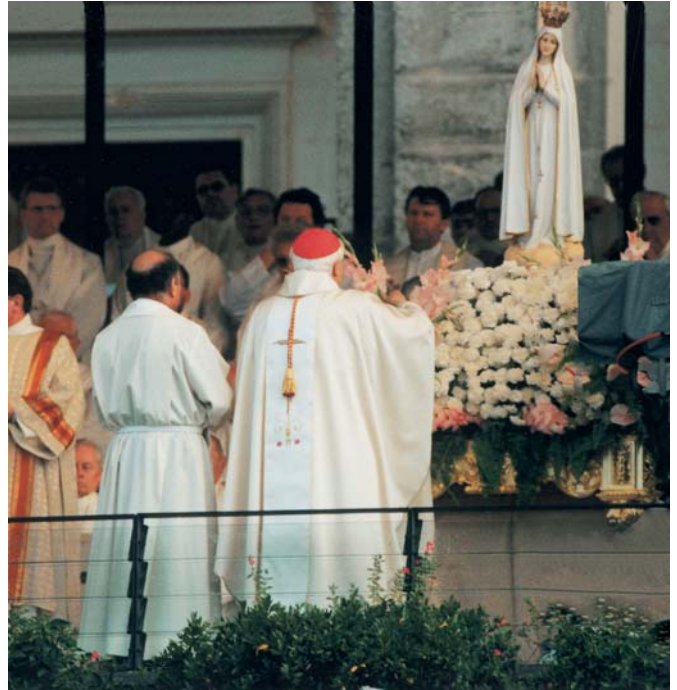
Hem te aanbidden. Wij hebben Hem ontmoet. Help ons nu om zijn leerlingen en zijn getuigen te worden.”

«Het is een veeleisende vraag, maar ze is troostend voor het hart van een Herder. Mocht de herinnering aan de dagen die wij in Keulen beleefd hebben in het teken van de hoop onze gemeenschappelijke dienst ondersteunen.

«Ik laat jullie mijn liefdevolle

aanmoediging na, die tegelijkertijd een vurige broederlijke aansporing is: werk onverdroten verder, in onderlinge eenheid, en baseer u daarbij op de communio die in de Eucharistie haar hoogtepunt vindt en haar onuitputtelijke bron.

«Ik vertrouw u allen toe aan Maria, Moeder van God en Moeder van de Kerk, en van ganser harte geef ik ieder van u en uw gemeenschap mijn apostolische zegen.»

Op 13 oktober 1996 leidde kardinaal Joseph Ratzinger de grote herfstbedevaart in Fatima, toen ook zevenhonderd aanhangers van de Katholieke Contrareformatie aanwezig waren. Het was de eerste keer dat de huidige Paus het Portugese Mariaheilgdom bezocht. We weten ondertussen dat hij bij die gelegenheid ook een onderhoud heeft gehad met zuster Lucia in de karmel van Coïmbra.

Ze riep Lucia, die verderop met Francisco wilde honing was gaan zoeken, en omdat ze dacht dat haar oudere nicht wellicht hetzelfde gezien had als zij vroeg ze :

« Heb jij ook de H. Vader gezien ?

- Neen !

- Ik wel, ik weet niet hoe het kwam, maar ik heb de H. Vader gezien in een heel groot huis, neergelield vóór een tafel, met het hoofd in de handen en wenend. Buiten stonden heel veel mensen en sommigen wierpen stenen naar hem, anderen vervloekten hem en slingerden hem VRESELIJKE WOORDEN naar het hoofd. Arme H. Vader ! We moeten veel voor hem bidden ! » (zuster Françoise, Francisco et Jacinta, si petits... et si grands !, uitg. CRC, 1998, pp. 166-167).

Deze onheilspellende profetie is onder Joannes-Paulus II, het idool van reusachtige mensenmassa's, nooit werkelijkheid geworden. Maar onder Benedictus XVI lijkt zij bewaarheid te zullen worden. De jezuïet Thomas Reese, afgezet als directeur van het tijdschrift *America* [zie Hij is verrezen ! nr. 17, p. 8] schold de Paus onlangs uit voor « vastgeroest vijand van de moderniteit die zijn inspiratie haalt uit de meest lugubere aspecten van de leer van Sint-Augustinus. » Professor Giuseppe Alberigo, mede-auteur van een vijfdelig boekwerk over de geschiedenis van Vaticanum II, gaat nog een stapje verder : in een interview in de krant *La Repubblica* brengt hij het verhaal dat hij in 1953 in Bologna het bezoek kreeg van een « vrome en heel bekende » benedictijn, die de professor en diens echtgenote vroeg om voor de dood van Pius XII te bidden ! Alberigo herneemt vandaag die « VRESELIJKE WOORDEN » aan het adres van Benedictus XVI : « De H. Vader betekent momenteel een loodzwaar gewicht voor de Kerk. Laten we bidden dat de Heer hem spoedig tot zich roept. »

Hoeveel redenen voor ons om integendeel vurig te

bidden voor onze nieuwe Paus : « *Mocht de Heer hem bewaren en in leven houden, mocht Hij hem gelukkig maken op aarde en hem niet prijs geven aan de haat van zijn vijanden* » (Ps. 40, 2-3).

* * *

In de homilie die hij op 13 mei 2005 in Fatima hield, verklaarde kardinaal José da Cruz Policarpo, aartsbischof van Lissabon en primaat van Portugal :

« Ik ben vandaag hier om een belofte waar te maken die ik gedaan heb aan Zijne Heiligheid Benedictus XVI. Toen het op het einde van het conclaaf mijn beurt was om de nieuwe Paus geluk te wensen en hem gemeenschap en gehoorzaamheid te zweren, nam de H. Vader mijn handen vast en sprak mij over Fatima. Ik heb hem toen beloofd, en hij was er mij dankbaar om, dat ik op 13 mei zijn pontificaat zou neerleggen aan de voeten van Onze-Lieve-Vrouw. Ik ben hier aanwezig om mijn belofte uit te voeren, niet alleen uit devotie, maar met een groot herderlijk realisme aangaande de zending van de Kerk in de wereld van vandaag. Ik vraag u allen om mij met geloof en liefde te begeleiden in deze toewijding aan Maria van het pontificaat dat nu begonnen is. Natuurlijk zou ons hart van vreugde opspringen als wij op een dag deze toewijding zouden kunnen hernieuwen met de H. Vader hier in het heiligdom persoonlijk aanwezig. Maar wij laten daarvan ons onophoudelijk gebed en onze gemeenschap met hem niet afhangen. »

Wat zal Benedictus XVI doen ? Op een dag zal hij Rusland toewijden aan het Onbevlekt Hart van Maria en de devotie van de vijf eerste zaterdagen van de maand aanbevelen, om eerherstel te doen voor de beledigingen dat Onbevlekt Hart aangedaan. Dan zal Rusland zich bekeren, en zal aan de wereld een tijd van vrede geschonken worden.

broeder Bruno van Jezus

HET PROCES VAN JOANNES-PAULUS II

KARDINAAL Ruini, vicaris-generaal voor het bisdom Rome, heeft op 30 mei een edict uitgevaardigd over de procedure tot zaligverklaring van wijlen Paus Joannes-Paulus II. In dat document nodigt hij alle gelovigen uit om aan hem persoonlijk of aan het diocesaan tribunaal van het vicariaat van Rome alle inlichtingen te verschaffen die gunstig of ongunstig zijn voor de faam van heiligheid van de voornoemde dienaar Gods.

Broeder Bruno Bonnet-Eymard heeft deze gelegenheid aangegrepen om, in naam van de beide communiteiten die abbé de Nantes gesticht heeft, aan het hoger vernoemde tribunaal een tekst over te maken waarin hij uitlegt welke de tegenargumenten van de *Katholieke Contrareformatie* zijn **tegen de zaligverklaring van de overleden Paus**.

De tekst, die gedateerd is op 6 augustus 2005, begint na een korte verwijzing naar het edict als volgt :

« Wij, de Kleine broeders en de Kleine zusters van het Heilig Hart, die deze tekst ondertekenen, zijn Rooms-katholiek. Wij zijn onderdanig aan het onderricht van de Kerk volgens de richtlijnen van het Motu proprio « *AD TUENDAM FIDEM* », wat betekent dat wij niet alleen de geopenbaarde waarheden als onfeilbaar beschouwen, maar ook de waarheden die door het Leergezag van de Kerk op definitieve wijze voorgesteld worden. Bovendien gaan wij akkoord “met de leerstellingen die worden geformuleerd door de Opperherder van de Kerk of door het College van bisschoppen, wanneer zij hun authentiek leergezag uitoefenen, zelfs wanneer zij niet de bedoeling hebben deze leerstellingen af te kondigen door een definitieve daad.”

« Hoe komen wij er dan toe aan uw tribunaal leerstellingen voor te leggen die tegengesteld zijn aan de faam van heiligheid van de voornoemde dienaar Gods, die gedurende meer dan een kwarteeuw wettige Opperherder van de Kerk was ? Omdat wij er in geweten van overtuigd zijn dat de leerstellingen en de daaruit voortvloeiende daden van Paus Joannes-Paulus II in tegenspraak zijn met de geopenbaarde waarheden vervat in het Woord Gods of doorgegeven door de Traditie.

« Talrijke opwerpingen tegen het onderricht van Joannes-Paulus II werden al tijdens diens leven geformuleerd door abbé Georges de Nantes, Frans priester en theoloog, en stichter van onze communiteiten. In 1983 stelde hij een *LIBER ACCUSATIONIS* samen, een uitvoerige “aanklacht wegens ketterij, schisma en schandaal tegen onze broeder in het geloof Karol Wojtyla”. Op 13 mei van dat jaar maakte hij dit Aanklachtenboek persoonlijk over aan de H. Stoel, in het gezelschap van tweehonderd afgevaardigden van de Liga van de Katholieke Contrareformatie. Hoewel dit initiatief in overeenstemming was met de canons 212, 221 en 1417 van de codex van canoniek recht, heeft het gezag altijd geweigerd deze aanklacht tegen de heersende Opperherder te onderzoeken of zelfs in ontvangst te nemen.

« Vandaag is abbé de Nantes door ziekte verhinderd om vóór u te verschijnen. Wij zijn echter overtuigd van de juistheid van zijn argumentatie en wij stellen vast dat geen enkele theoloog tijdens het leven van voornoemde dienaar Gods in staat is geweest om deze argumenten te weerleggen. Het is daarom onze plicht om het diocesaan tribunaal de motieven voor de aanklacht door abbé de

Nantes in herinnering te brengen. Sinds 1983 hebben talloze geschriften, woorden en daden van voornoemde dienaar Gods deze motieven alleen nog maar zwaarwichtiger gemaakt, waaruit duidelijk diens volharding blijkt in de leerstellige dwalingen die hem bij het begin van zijn pontificaat door onze geestelijke vader verweten werden.

« Wij ondernemen dit initiatief vol vertrouwen, vooral sinds we met grote vreugde vastgesteld hebben dat het *COMPENDIUM* van de Catechismus van de katholieke Kerk, voorbereid door kardinaal Ratzinger die vandaag door Gods genade onze H. Vader Benedictus XVI is geworden, alle sporen heeft uitgewist van de dwalingen van voornoemde dienaar Gods – dwalingen die door abbé de Nantes bij de Congregatie voor de geloofsleer werden aanhangig gemaakt op 13 mei 1993, in een aanklacht tegen de Auteur van de “Catechismus van de Katholieke Kerk” ».

De eigenlijke tekst van broeder Bruno omvat 15 bladzijden. In een eerste hoofdstuk, « *TEGEN DE DEUGD VAN GELOOF* », toont hij aan dat Joannes-Paulus II zich heeft afgekeerd van het katholiek geloof door een totaal ander filosofisch en antropologisch standpunt in te nemen : in Christus openbaart zich volgens Karol Wojtyla de transcendentie van elke mens, wat de Poolse Paus brengt tot een geloofsbelijdenis in de mens die zichzelf tot God maakt. Deze dwaling koppelt hij aan een dwaling over de natuur van Christus, wanneer hij beweert dat de Zoon van God zich door zijn menswording “als het ware” heeft verenigd met elke mens, en voor altijd.

In een tweede hoofdstuk, « *TEGEN DE DEUGD VAN HOOP* », wijst broeder Bruno er op dat Joannes-Paulus II zijn hele pontificaat lang de christelijke hoop op het Koninkrijk Gods heeft afgeleid naar de stad van de mensen. In plaats van de gelovigen de weg naar de Hemel te tonen heeft de Paus hen onafgebroken gemobiliseerd voor de opbouw van een rechtvaardiger wereld hier op aarde. In de lijn van die utopie heeft hij het Paradijs en de hel ontdaan van elke concrete realiteit en van het bovennatuurlijk leven een hol begrip gemaakt.

Het derde hoofdstuk, « *TEGEN DE DEUGD VAN NAASTENLIEFDE* », toont aan dat de nieuwlichterijen van Karol Wojtyla geleid hebben tot een breuk in de band van naastenliefde die de christenen onderling verbindt. Gelovigen die kritiek hadden, zoals abbé de Nantes, werden op geen enkel moment gehoord ; de vervolgde Kerk, met als duidelijkste voorbeeld de Oekraïense Uniaten van kardinaal Slipyj, werd verraden tot meerdere eer en glorie van de conciliaire oecumene ; en onafgebroken heeft Joannes-Paulus II geprobeerd in het gevele te komen bij de vijanden van de Kerk door zich uitgebreid te verontschuldigen voor de « misdaden » van de katholieke Kerk in vroegere tijden.

« De argumentatie in haar geheel », aldus nog broeder Bruno, « biedt een verklaring voor het feit dat een Paus die blijkbaar wereldwijd een faam van heiligheid geniet, niettemin de Kerk heeft kunnen achterlaten in een toestand van crisis zonder voorgaande. Om het met kardinaal Ratzinger te zeggen : “Heer, vaak lijkt uw Kerk ons een bootje dat op het punt staat onder water te verdwijnen, een schip waar het water langs alle kanten binnendringt !” »

De volledige tekst is in het Frans verschenen in *Il est ressuscité !* nr. 28 (september 2005), pp. 5-20.

ZESTIG JAAR KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE

ZOON VAN DE KERK (3)

IN AFWACHTING VAN EEN NIEUWE H. PIUS X (1973-1978)

DOOR BROEDER BRUNO VAN JEZUS

SOMMIGEN willen de Kerk hervormen : dat is heiligschen-
nis, want de Kerk is heilig. Anderen beweren dat zij
haar zullen redden : dat is hoogmoed, want het is de Kerk die
óns redt. Abbé de Nantes loodst zijn volgelingen tussen deze
twee gevaarlijke klippen door en leert hen volgend gebed :

« Jezus, ver van mij moet de gedachte zijn mijn Moeder
de Kerk te willen oordelen, ver van mij ook de gedachte
mij ooit van haar te willen afscheiden ! Ik heb het voedsel
dat zij mij geeft te zeer nodig om mij ook maar één dag
van haar te kunnen verwijderen, ik heb teveel verlangens
die zij alleen kan vervullen om haar plots met het oog van
een vreemde te bekijken. Buiten de Kerk ken ik geen heil,
noch op aarde noch in de Hemel. En als ik ooit van haar
weggejaagd zou worden, zoals eertijds de Apostelen de
luidruchtige kinderen of de opdringerige blinde wegstuur-
den, dan zal ik, o mijn Verlosser, in het portaal blijven
zitten en daar luisteren naar de stemmen van mijn broeders
die God loven, en ik zal blijven teken doen aan de voor-
bijgangers om binnen te gaan en te genieten van het goede
waarvan ik dan uitgesloten ben » (*Pages mystiques* nr. 13,
juli 1969, deel I, p. 79).

Hoewel hij weigert de pausen Paulus VI en Joannes-
Paulus II, en het Tweede Vaticaans Concilie, d. w. z. alle
bisschoppen ter wereld, te volgen in de ketterij, het schisma
en het schandaal, acht Georges de Nantes zich toch niet
beter dan de anderen :

« Als ik niet gevallen ben, als ik niet meegesleept ben,
dan is dat dankzij de genade. Mijn Heer en Soeverein
Rechter van mijn ziel, ik wil niet de aanklager van mijn
broeders en mijn vaders zijn, maar de erfgenaam en de
gezel van hun strijd en hun ellende. Hun gevecht is het
mijne, mijn strijd helpt die van hen » (*ibid.*).

De theoloog van de Katholieke Contrareformatie, die
door de Voorzienigheid tot in het heetst van deze strijd
werd geleid, heeft zich nooit door enige ambitie of bereke-
ning laten afleiden van zijn wezenlijke doelstelling :

« Het gaat om de verdediging en de luister van het
ware katholiek geloof dat verstikt wordt door zovele dwa-
lingen die vandaag welig tieren rond de Kerk en zelfs tot
in haar schoot. Het gaat over een dreigende, besmettelijke
geloofsafval die voortdurend uitbreiding neemt en overal
het ware geloof uitbant, *in capite et in membris* [in het
hoofd en in de leden], in die mate dat de verstokte
vijanden van onze heilige godsdienst de onschuldige kudde
binnen de Kerk overheersen en dat de schaarse verdedi-
gers van het geloof het zwijgen wordt opgelegd, dat zij
vervolgd en uiteindelijk buitengesloten worden, met een
dodelijke droefheid in hun hart.

« Doordat ons volmaakt en niet te hervormen katholiek
geloof sinds de Hervorming van Vaticanum II over uitge-

streckte gebieden en naties gewijzigd, vervormd en bedor-
ven werd, zijn de verdedigers van dit ene geloof waardoor
de mensen gered kunnen worden ontmoedigd, afgeleid en
zelfs bedreigd door de zwaarste kerkelijke sancties en de
verschrikkelijkste vernederingen vanwege de media, als
ze volharden in deze strijd.

« Zo verging het ook mezelf : sinds het begin van het
Concilie had ik me voor deze strijd ingezet en als gevolg
daarvan liep ik vanwege mijn Bisschop de interdictie op,
onder de zwaarste bedreigingen. En omdat ik me hier niet
kon bij neerleggen moest ik meteen voor de eerste maal
een beroep doen op Rome. Dit was met Kerstmis 1965, en
sindsdien heb ik dit beroep tienmaal hernieuwd zonder
voldoening te bekomen over de juistheid of de rechtvaar-
digheid van deze strijd die ik tot mijn dood zal verder
zetten – tenzij ik van misdadigheid overtuigd word. »

In deze bewoordingen richtte abbé de Nantes zich op
24 mei 1998 tot de Zeer Eminente en Eerbiedwaardige
Heren en Vaders van het Opperste Tribunaal van de Apos-
tolische Signatuur, voor de aankondiging van « een *Zaak*,
even immens als mijn vermogens en mijn krachten zwak
zijn en de menselijke ondersteuning onbestaande. Maar
ik breng ze hier naar voren omdat ik rotsvast overtuigd
ben van de wettigheid ervan en in de bovennatuurlijke
zekerheid dat ze weldra bekroond zal worden door een
gelukkige afloop. »

Deze « *Zaak* » zal het onderwerp zijn van het hierna
volgende eerste deel.

Onze geestelijke vader voegde hier nog aan toe : « Mijn
bedoeling met het huidig beroep op uw Tribunaal heeft
niets te maken met mijn persoon, laat dit duidelijk zijn.
Ik vraag opheffing van en eerherstel voor de laatste maat-
regelen die op mij betrekking hebben, enkel en alleen
voor het welzijn van de Heilige Kerk, waarvan ik de
zwakste en meest onwaardige dienaar ben... Het is uitslui-
tend omwille van ons gemeenschappelijk goddelijk, chris-
telijk, katholiek geloof dat ik ertoe gebracht word een
beroep te doen op uw Tribunaal, dat onderworpen is aan en
solidair met Petrus, nog steeds en altijd de Heilige Leider
en Herder, Leraar en Meester van de schapen en lamme-
ren, om hen indien mogelijk alle te redden.

« Ik wil van uw Opperste Rechtbank de verzekering
horen, krachtens haar wezenlijke Wijsheid, dat Rome de
goddelijke Waarheid van haar Stichter en Verlosser onge-
schonden bewaart, zoals ook de Weg en het Leven van de
heilige genade er steeds blijven uit voortvloeien voor onze
bijstand op aarde en ons eeuwig heil. »

Terwijl hij sinds veertig jaar onophoudelijk hamert op zijn
« *aanklacht wegens ketterij, schisma en schandaal* », laat
abbé de Nantes ondertussen niet na om de « *grote stad die*

voor de helft in puin ligt » opnieuw op te bouwen in woord en geschrift, door overal het “*kerygma*” van de apostolische prediking te verkondigen aan ieder die het horen wil. Dit zal het voorwerp vormen van het tweede deel.

I. DE AANKLACHT

« H. VADER, HEB MEDELIJDEN MET UW ZIEL ! »

Sedert 6 augustus 1964, de dag van de publicatie van de encycliek *Ecclesiam suam*, handvest van het pontificaat van Paulus VI, gaat de grote bekommernis van abbé de Nantes uit naar de Heilige Vader – zoals in het Geheim van Fatima, waarin verschillende keren sprake is van de Paus : meer bepaald in het tweede deel, onder de naam van « *Pius XI* », en in het derde deel, waar het gaat om de mysterieuze figuur van de « *Bisschop in het Wit gekleed* ».

De H. Pius X werd heilig verklaard om de zuiverheid van zijn leer en de geestelijke kracht waarmee hij het katholiek geloof verdedigde. Maar de leer van Paulus VI spreekt die van de H. Pius X lijnrecht tegen. Men kan zelfs stellen dat de H. Pius X op voorhand Paulus VI veroordeeld heeft, vanaf zijn eerste encycliek. Want hun analyse van « *de godsdienst – want het is er één ! – van de mens die zichzelf tot God maakt* » is dezelfde. Maar de H. Pius X veroordeelt deze religie, terwijl Paulus VI er « *meer dan wie ook* » een aanhanger van is en heel de Kerk ertoe aanzet hem te volgen, sinds de afkondiging van de « *cultus van de mens* » in de aula van de Sint-Pietersbasiliek op 7 december 1965 :

« *De Kerk van het Concilie, het is waar, heeft zich veel bezig gehouden met de mens, met de mens zoals hij zich in werkelijkheid in onze tijd aanbiedt, de levende mens, de mens die volledig in beslag genomen is door zichzelf, de mens die zich niet alleen tot middelpunt maakt van alles wat hem boeit, maar die zich zelfs het principe en de uiteindelijke reden durft noemen van alles wat bestaat...* »

« *Het vrijzinnig en profaan humanisme is uiteindelijk in zijn huiveringwekkende gedaante verschenen en heeft in zekere zin het Concilie uitgedaagd. De religie van God die mens is geworden zag zich geconfronteerd met de religie – want dat is zij – van de mens die zichzelf tot God maakt.* »

« *Wat is er gebeurd ? Een botsing, een gevecht, een anathema ? Dat had kunnen gebeuren, maar het is niet gebeurd. Het oude verhaal van de Samaritaan is het model geweest voor de spiritualiteit van het Concilie, dat volledig vervuld werd van een grenzeloze sympathie. De ontdekking van de menselijke noden – en deze zijn des te groter naarmate de zoon van de aarde [sic] zichzelf groter maakt – heeft de aandacht van deze Synode opgeslorpt.* »

« *Jullie, moderne humanisten, die met het geloof in de transcendentie van de hoogste dingen hebben gebroken, jullie moeten het Concilie tenminste deze verdienste toekennen en openstaan voor ons nieuw humanisme : ook wij, wij meer dan wie ook, belijden de cultus van de mens* » (SLOTTOESPRAAK VAN HET CONCILIE VATICANUM II, 7 december 1965).

Naar wie moeten we luisteren, naar de H. Pius X of naar Paulus VI ? Moeten we een cultus opdragen aan God of aan de mens ? Er is geen compromis mogelijk ! Als men ervoor uitkomt de H. Pius X te volgen kan men Paulus VI niet volgen...

Rome, Sint-Pietersplein, 10 april 1973 : abbé de Nantes geeft 's middags een geïmproviseerde persconferentie aan de voet van de obelisk om het gebeuren uit te leggen aan de talrijke journalisten.

Abbé de Nantes richtte in zijn *Liber accusationis* volgende smeekbode tot Paulus VI : « **Heilige Vader, heb medelijden met uw ziel ! Ik durf dit te schrijven, Heilige Vader, ik die een ellendige zondaar onder de zondaars ben : ik ervaar een grote innerlijke pijn bij de gedachte aan Gods Oordeel over U, dat zo dichtbij en onverbiddelijk is, en ik smeed U : heb medelijden met uw ziel !** » (*Liber I*, p. 97).

En het bewijs van deze « **grote innerlijke pijn** », die het gevolg was van een grote liefde, ligt in volgende uitzinnige wens :

« **Ik zou veroordeeld willen worden voor mijn broeder in het geloof, Paus Paulus VI ! Ik zou graag mijn leven en mijn eeuwig heil geven voor zijn bekering, want van hem hangt het aardse en het eeuwige lot af van miljarden mensen die vrijgekocht zijn door het Bloed van Christus !** » (*ibid.*, p. 96).

In mei en in juli 1968 legde abbé de Nantes zijn gefundeerde aanklacht in Rome op tafel, tijdens zijn eigen proces, als beschuldigde. Nadat hij aan geen enkele ketterij, geen enkel schisma schuldig was bevonden, keerde hij terug naar de Eeuwige Stad in april 1973, deze keer als aanklager. Hij was in het gezelschap van tien broeders en een vijftigtal vertegenwoordigers van een “**ROMEINS LEGIOEN**” van meer dan 4000 leden, die allemaal de *Liber accusationis* hadden

ondertekend : de « aanklacht wegens ketterij, schisma en schandaal tegenover onze broeder in het geloof, Paus Paulus VI », een tekst die honderd bladzijden beslaat maar evengoed in deze enkele regels kan weergegeven worden :

« Ongetwijfeld is in die beruchte Toespraak van 7 december 1965 sprake van God en zelfs, terloops, van Christus, de mens geworden Zoon van God. Maar er is geen sprake van het Kruis van Christus, van de gave van de Heilige Geest, van de genade van het doopsel, van heel het mysterie van het geloof dat de schat van Waarheid, van Leven en van Deugd is van de Ene Katholieke Kerk » (*Liber I*, p. 20).

De Paus heeft deze aanmaning, waarvan hij heel goed de onverbiddelijke argumentatie kende, niet willen aanvaarden. Vergeten we niet dat hij zich in 1968 dagelijks verslag liet uitbrengen over het proces. En de door hemzelf persoonlijk gecorrigeerde tekst van de herroeping die toen aan abbé de Nantes was voorgelegd, camouflde slecht de onmacht van rechters en theologen om bij de stichter van de Katholieke Contrareformatie dwalingen vast te stellen.

Paulus VI liet de Bronzen Poort voor ons “*Romeins legioen*” versperren door een indrukwekkende ordemacht : verschillende rijen *carabinieri* en een twintigtal politiemensen in burger. Eén van onze vrienden, Jean-Loup Perret, probeerde langs deze barricade te komen ; hij werd bij de kraag gevat, gearresteerd, gefouilleerd en naar de politiepost afgevoerd. Een andere medestander, kleiner van gestalte, slaagde erin door de “Bronzen poort” te komen en

In november 1973 ging abbé de Nantes opnieuw naar Rome, vergezeld van broeder Gérard, om aan de leden van de Romeinse geestelijkheid en aan de functionarissen van de Curie 1500 exemplaren van de Italiaanse versie van de *LIBER ACCUSATIONIS* uit te delen.

een exemplaar van de *Liber accusationis* af te geven aan Mgr. Martin, de prefect van het pauselijk Huis. Deze laatste liet het boek echter dadelijk onder verzegelde omslag en anoniem terug afgeven aan ons hotel. Zo kon men zeggen dat geen enkel exemplaar in handen gekomen was van de H. Vader.

's Anderendaags, bij de publieke audiëntie, werden abbé de Nantes en zijn broeders tegengehouden nog voor ze de deur van de zaal bereikt hadden. En de leden van de Katholieke Contrareformatie mochten dan al hun insigne verwijderd hebben, ze werden herkend en teruggestuurd. Enkel van hen die toch in de zaal geraakten, werden van hun stoel getrokken en buitengezet. Toch was Charles Convent, een Vlaamse CRC'er, er in geslaagd een plaats te bemachtigen in de tribune van de diplomaten. Hij sprong in de middengang toen de Paus zich, aan het einde van de audiëntie, naar de *Sedia* begaf. Hij reikte hem het boek aan met de woorden : « *Heilige Vader, ik overhandig u het Aanklachtenboek van de Liga van de Katholieke Contrareformatie.* » Volkomen verrast nam de Paus het boek aan, maar politiemensen grepen onze dappere vriend vast en de avond zelf werd hij Italië uitgezet wegens smaad aan een buitenlands staatshoofd ! Wat een schuldbekenenis, deze weigering om een *boek* in ontvangst te nemen... om de enige reden dat het een onweerlegbare *beschuldiging* bevat.

« *Het voornaamste voorwerp, de waarde en de kracht van de gebeurtenis van 10 april is dit Boek dat ik hier in mijn handen heb* », legde abbé de Nantes nadien uit. « *Dit boek is de reden van onze reis, van die massa journalisten en cameramensen, van die agenten die de doorgang versperden.* »

De *Liber accusationis* is een bom :

« *Er is maar één middel ter wereld om een dergelijke bom onschadelijk te maken : haar vastnemen en haar uit elkaar halen. Men moet dit Boek vastnemen en het lezen, om het helse mechanisme ervan uit elkaar te halen. Maar een deken gooien over een bom heeft nooit belet dat ze ontplofte. Het drama is dit : de Paus heeft ons niet ontvangen.* »

Sint-Pietersplein, 10 april 1973: op weg naar de Bronzen Poort stoten abbé de Nantes en de 60 vertegenwoordigers van de vierduizend leden van het “*Romeins legioen*” op een indrukwekkend cordon van carabinieri en agenten in burger, die de toegang versperren.

Paulus VI kon dit *Boek* niet ontvangen zonder er canoniek toe verplicht te worden er op te antwoorden :

« *Het Boek aannemen en het openen staat gelijk met een zelfveroordeling. Wie de bom niet onschadelijk kan maken wordt erdoor gedood. Paulus VI is helemaal niet nieuwsgierig naar de inhoud van het Boek. Hij weet het op basis van alle gegevens van het proces dat tegen mij is ingespannen bij het Heilig Officie, op mijn verzoek, van 1965 tot 1969. En door het verloop van dit proces weet hij precies tot welke uitspraak zijn eigen proces zou leiden, als het ooit geopend zou worden !* »

« *De Paus had dus geen andere mogelijkheid dan zich op te sluiten in zijn paleis en het te laten afgrendelen door agenten en carabinieri, met bevel aan zijn directe omgeving om zich niet te laten zien en zich ver te houden van de bom. Vervolgens heeft hij gebruik gemaakt van het totalitair systeem dat sedert tien jaar in de Kerk geïnstalleerd is om ervoor te zorgen dat het overgrote deel van het christenvolk ook ver van de bom verwijderd gehouden werd. Mijn bom zou zo ontploffen midden in een woestijn... met weinig brokstukken tot gevolg. Een perfect plan dat volkomen geslaagd is...* »

II. HET HERSTEL VAN EEN HALF VERWOESTE STAD : HET “KERYGMA” VAN HET «GROOT KRUIS UIT RUWE STAMMEN»

Geconfronteerd met de weigering van het gezag om recht te verschaffen, doet abbé de Nantes vanaf 1973 een beroep op de Heilige Harten van Jezus en Maria, en die ultieme oproep zal niet onbeantwoord blijven. Door een opeenvolging van providentiële gebeurtenissen toont Onze-Lieve-Vrouw van Fatima in 1978 aan dat Zij de oproep gehoord heeft : haar prachtig antwoord is de zending van « een andere H. Pius X », in de persoon van Joannes-Paulus I, « een Bisschop in het Wit gekleed ». Deze nieuwe Opperherder van de Kerk was door de H. Maagd aangekondigd in een visioen aan Lucia, Francisco en Jacinta op 13 juli 1917, een visioen dat geheim gebleven is tot 26 juni 2000. Maar Zij heeft niet gewacht op die ver verwijderde ontknoping : Zij schonk abbé de Nantes de noodzakelijke moed om het broodnodige zware werk te ondernemen om « *alles te herstellen in Christus* », en wel in de gekruisigde Christus, en aldus de weg te bereiden voor Paus Luciani.

EEN VOORUITSTREVENDE TRADITIONALISME

« *Ik maak zeer goed het onderscheid* », schreef de H. Pius X aan de bisschop van Cremona, « *tussen het “moderne”, vrucht van ernstige studies en verstandig onderzoek, en het modernisme [...], een dwaling die dodelijker is dan die van Luther omdat ze niet alleen de vernietiging van de Kerk maar ook die van het christendom op het oog heeft.* » Als leerling van de H. Pius X benadert Georges de Nantes elke nieuwigheid met een open geest : « *Op een goede morgen heb ik de Hollandse catechismus geopend. Het duurde niet lang of ik werd erdoor gegrepen. Natuurlijk struikelde ik over dezelfde punten als de Romeinse theologen – zoals ik later vastgesteld heb – maar ik werd bekoord door het puur menselijk, modern perspectief en die speculatieve, praktische intelligentie die afstraalt van elke bladzijde, zowel in de theologische en geestelijke grondvisie als in de aangepaste pastorale vormgeving. Het kostte me bijna een inspanning om me los te rukken van deze fascinatie op bladzijde 334 en volgende. Daar werd het christelijk basismysterie, dat van onze Verlossing, de nek omgedraaid. Ik heb mijn lectuur verder gezet met een groeiende afschuw voor dit prachtig intellectueel instrument om zielen te bederven, zo gevaarlijk dat ik er zelf in de ban van was geraakt* » (CRC nr. 20, mei 1969).

Men kan zeggen dat elk van de elf constituties van Vaticanum II oorzaak was van dezelfde duizelingwekkende

bekoring. Toen hij bezig was met de voorbereiding van een Derde Vaticaans Concilie bestudeerde abbé de Nantes deze constituties één voor één. Hij haalde hij er de kiemen van ketterij, schisma en schandaal uit te voorschijn en bracht de “*postconciliaire*” subversie aan het licht die eruit voortgevloeid is. Maar tegelijkertijd gaf hij een vernieuwende dogmatische uiteenzetting over alle betwiste onderwerpen en formuleerde hij projecten die getuigden van een bezielende pastoraal. Daardoor maakte hij de providentiële betekenis duidelijk van de beproeving zonder voorgaande die de Kerk vanaf 1960 doormaakte : « **Eindelijk de veelkoppige draak overwinnen van de eerste Hervorming van Luther (1517) en van de tweede modernistische Hervorming (1907).** »

In het jaar zelf van de reis naar Rome, in 1973, zocht de theoloog van de Katholieke Contrareformatie een “**kerygmatische**” weg tussen het progressisme enerzijds en het integralisme anderzijds :

« *De hedendaagse prediking (kerygma) van het Woord van God moet een oprechte, brutale, paradoxale aankondiging van het evangelisch heil zijn. Zij moet losstaan van de rationele, universele en tijdloze bemiddeling van een filosofisch systeem. Zij moet zich concentreren op de eigenheid van de menselijke omstandigheden en van de vragen die gesteld worden door iemand die luistert en die, terwijl hij interpelleert, zich op zijn beurt geïnterpelleerd ziet en verplicht om een antwoord te geven op dit Woord dat zijn bestaan en zijn plannen overhoop haalt* » (CRC nr. 63, december 1972, pp. 7-8).

In de herfst van 1975, op het einde van een reeks conferenties over de geschiedenis van de Kerk, trok abbé de Nantes volgende conclusies die de weg naar de toekomstige verzoening openden : « *De nieuwlichter, de progressist, is in de Kerk steeds een rationalist die het geloof plooit naar de eisen van zijn logica ; hij is een naturalist die de schittering van de goddelijke genade verlaagt tot het niveau van de menselijke psychologie.* » Hierdoor verzekert de nieuwlichter zich van de bescherming van de mondaine wereld, maar brengt hij geen mirakel, geen heldhaftigheid en geen heiligheid teweeg.

De nieuwlichter lokt ook de tegenstand uit van de “*integralisten*”, verdedigers van het geloof. « **Het schandaal, de afschuw van de van hoogmoed getuigende nieuwlichterij doet hen in opstand komen tegen de kettters, voor**

de vrijwaring van het kostbaarste goed ter wereld : het geloof, de schat van het geloof ! »

Maar deze laatsten moeten er zich voor hoeden hun hoogmoed, hun ambitie, hun afgunst niet aan te wakkeren met het vuur van de controverse, onder het voorwendsel van leerstellige gestrengheid, zoals het Hippolytus van Rome overkwam in de derde eeuw.

« De integralisten, die een zeer gerechtvaardigde oorlog gestart zijn tegen de modernistische ketterij, moeten er zich voor hoeden dat ze niet in een toestand van excommunicatie en schisma terechtkomen, op een ogenblik dat de Kerk reeds zonder hen, buiten hen, misschien ook tegen hen, haar vreedzame orde en eenheid teruggevonden zal hebben, ver van hun vooringenomenheid » (INTEGRALISME, PROGRESSISME, TRADITIONALISME, CRC nr. 99, november 1975).

DE VREDE VAN DE KERK

Op een dag schreef kardinaal Marty, de aartsbisschop van Parijs, aan abbé de Nantes een brief over « *de precieze en pijnlijke herinnering* » die hij bewaarde « *aan het “boekje” [sic] ter beschuldiging van paus Paulus VI* ». Toen hij dat vernam, kroop Jean Vieux, voorzitter van één van de kringen van onze Liga van de Katholieke Contra-reformatie, in zijn pen :

« Eminentie, kan u me in naam van Jezus Christus, als Opvolger van de Apostelen, bevestigen dat de 237 citaten van Paulus VI die vervat zijn in de LIBER de uitdrukking zijn van het authentiek katholiek geloof? »

Omdat hij zich geen illusie maakte over het lot dat zijn brief wachtte, zoals met zoveel andere brieven aan onze bisschoppen het geval was, had onze vriend het geniale idee er het volgende aan toe te voegen :

« Indien u aarzelt om te antwoorden, wat ik wel vermoed, dan kan ik me toch voorstellen dat u het volgende aan abbé Georges de Nantes schrijft : “Eerwaarde, uw beschuldiging van ketterij, schisma en schandaal is ontstellend ! Welke verantwoordelijkheid tegenover God hebt u op uw schouders genomen ! Maar vermits u uw persoonlijk oordeel onderwerpt aan het Oordeel van de Kerk verzoek ik u mij te komen opzoeken : we zullen samen de gewraakte teksten en uw argumenten onderzoeken. Van mijn kant wil ik evenmin dwalen. Laten we toch geen van beiden de Kerk verraden... Kom tot bij mij, mijn dierbare zoon, kom tot bij mij...” »

Merk op dat de H. Pius X van zijn kant niet gewacht zou hebben op de raadgeving van onze vriend. De kardinaal antwoordde ontwijkend, wat reeds een succes was. Jean Vieux kwam op de zaak terug op Goede Vrijdag 24 maart 1978 :

« Zal u doof blijven voor onze klachten ? Zal u uiteindelijk, zonder omwegen, punt per punt antwoorden op vragen die van het grootste gewicht zijn voor de Kerk en voor de redding van de zielen ? Zal u als een Vader abbé Georges de Nantes ontvangen ? En ook als een waardige Opvolger van de Apostelen. »

Tegen elke verwachting in gaf de aartsbisschop van Parijs hem antwoord op 6 april 1978 :

« Geachte Heer,

« Ik heb uw brief ontvangen en geef er gevolg aan.

« Volgens de raad van Paus Paulus VI ben ik steeds bereid mijn taak waar te nemen “met vastberadenheid en liefde”. Het is juist dat ik me toegestaan heb abbé de Nantes een vraag te stellen betreffende zijn houding tegenover Paus Paulus VI.

« Voor mij zijn de trouw aan de Kerk en de trouw aan de Opvolger van Petrus onontbeerlijk om mijn getrouwheid aan de Schrift en aan de Traditie te beleven.

« Dit gezegd zijnde, ben ik bereid om abbé de Nantes te ontvangen en hem te helpen in zijn gedachtegang.

« Ik laat in elk geval opmerken dat een dergelijke dialoog ook tot stand kan komen met Mgr. Etchegaray, Voorzitter van de Bisschoppenconferentie. Maar ook ik wil hem graag ten persoonlijke titel ontvangen.

« Met de verzekering van mijn gebed tot de Heer, vooral in deze paastijd.

*« † Kardinaal François Marty
Aartsbisschop van Parijs. »*

Abbé de Nantes greep meteen deze kans aan :

« Jezus !

7 mei 1978

« Eminentie,

« Ik ben zeer aangedaan dat u aanvaardt mij te ontvangen en me met vastberadenheid en liefde te helpen in mijn gedachtegang, als antwoord op een verzoek dat tot u werd gericht door goede en vurige vrienden. En dit, zegt u, ten persoonlijke titel, terwijl u te kennen geeft dat een dergelijke dialoog ook tot stand kan komen met Mgr. Etchegaray, voorzitter van de Bisschoppenconferentie.

« Ik dank u voor uw goedheid en ik sta mezelf toe u te vragen om bij voorkeur tussen te komen aan de bron zelf, bij Onze Heilige Vader de Paus, opdat hij zich zou verwaardigen mij de wegen van verzoening en onderwerping te tonen die voor mij openstaan. Want het is in Rome, meer dan in Parijs, dat de oorsprong ligt van het meningsverschil.

« Van mijn kant ben ik bereid, en ik zal u oneindig dankbaar zijn dit aan Zijne Heiligheid de Paus te laten weten, om alles te doen wat in mijn macht ligt opdat mijn vrienden, mijn broeders en ikzelf de volledige eenheid terugvinden met de Paus en met het Episcopaat dat met Hem is verenigd. Want niets is vandaag wenselijker en dringender dan de uiting van de Heilige Katholieke Eenheid van de Roomse Kerk. En dit luidens het eerbiedwaardig adagium waaraan dikwijls herinnerd wordt door Z. H. Paulus VI : IN NECESSARIIS UNITAS, IN DUBIIS LIBERTAS, IN OMNIBUS CARITAS.

« Ik ben vastbesloten om in te gaan op elke uitnodiging die me zal worden overgemaakt door uw toedoen, of door Mgr. Fauchet, bisschop van Troyes, of door Mgr. Etchegaray aan wie ik zo meteen een brief stuur opdat uw welwillende actie in overleg met hem kan gebeuren. Ik ben ook vastbesloten om naar Rome te gaan om er met de tussenpersoon die de H. Vader zal aanduiden de voorwaarden te bestuderen van deze zo wenselijke en verhoopte verzoening.

« Moge uwe Eminentie voor zijn welwillende tussenkomst in mijn beproevingen gezegend worden door Jezus Christus, onze goddelijke Meester en Heiland.

« Ik ben van uwe Eminentie de erkentelijke dienaar,
« br. Georges van Jezus. »

Het antwoord van kardinaal Marty liet niet op zich wachten :

« Eerwaarde,

« Ik heb uw brief van 8 mei laatstleden goed ontvangen. Ik heb hem met aandacht gelezen en ik heb er gevoelens van uwentwege in ontdekt die me hoopvol stemmen.

« Ik was gisteren in Rome voor de driehonderdste verjaardag van de kerk Saint-Louis-des-Français. Ik heb aan de Paus de kopie van uw brief laten bezorgen. »

De kardinaal stelde vervolgens een samenkomst met drie voor, samen met Mgr. Etchegaray, in Parijs, op 13 juni, « bij de Dochters van Maria [sic] », in de rue Notre-Dame des Champs. 13 juni : de verjaardag van de eerste openbaring van het Onbevlekt Hart van Maria in Fatima. Bij de DOCHTERS VAN HET HART VAN MARIA ! Hoe duidelijk was de hand van de Allerheiligste Maagd hierin !

Op 13 juni 1978 's avonds ontmoette abbé de Nantes dus kardinaal Marty en Mgr. Etchegaray :

NOTA OVERHANDIGD AAN DE KARDINALEN MARTY EN ETCHEGARAY

«1 – Ik geloof in de Heilige Rooms-katholieke Kerk en ik erken Zijne Heilichheid Paulus VI als echte en enige Paus, en de Bisschoppen in vereniging met Hem als ware en wettige bisschoppen.

«2 – Ik heb vanaf 1964 in de Akten van Paus Paulus VI en van het concilie Vaticanum II dwalingen en ketterijen menen op te merken. Ik heb dan publiekelijk mijn verzet geformuleerd tegen deze nieuwlichterijen die, volgens mij, een aanslag betekenen op de geloofsschat van de goddelijke Openbaring.

«3 – Ik werd omwille van dit verzet in december 1965 met schorsing bedreigd door Mgr. Le Couëdic, bisschop van Troyes. Vervolgens werd ik op 25 augustus 1966 getroffen door een suspensie in zijn bisdom, een sanctie die tot op vandaag verlengd werd door zijn opvolger, Mgr. Fauchet.

«4 – Mgr. Matagrín, bisschop van Grenoble, het bisdom waartoe ik behoor, heeft mij niettemin steeds de bevoegdheden gegeven om de H. Mis op te dragen en de sacramenten toe te dienen; hij heeft echter in 1972 mijn *celebré* afgenomen, naar zijn eigen zeggen op verzoek van sommige bisschoppen, zonder me nochtans de bevoegdheden te ontnemen.

«5 – Op mijn verzoek werden mijn geschriften onderzocht door de Heilige Congregatie voor de Geloofsleer, tussen 1966 en 1968. Ik werd te Rome ontboden voor de beëindiging van de inleiding van dit proces, in mei en juli 1968. Dit was op het ogenblik waarop de voorbereidingen vervolgens de afkondiging gebeurde van het Credo van Paus Paulus VI, dat – zo zei men mij toen – het signaal moest zijn van een herstel van geloof en discipline in de Kerk.

«6 – In juli 1968, en opnieuw in juli 1969, werd ik aangemaand om een schriftelijke herroeping van mijn kritiek en een onbegrensde en algehele onderwerping aan de Paus, het Concilie, de bisschoppen van Frankrijk en aan mijn Bisschop in het bijzonder te ondertekenen.

«7 – Het absolute karakter van een dergelijke tekst leek me onaanvaardbaar en ik weigerde te tekenen. Op 10 augustus 1969 vernam ik in de kranten dat de Congregatie voor de Geloofsleer mij als “gediskwalificeerd” bestempelde. Het is op deze “diskwalificatie” dat alle waarschuwingen teruggaan die sindsdien gepubliceerd zijn tegen mij, tegen de Liga van de Katholieke Contrareformatie die ik gesticht heb en tegen het maandblad met dezelfde naam waarvan ik de leiding heb. Mgr. Fauchet roept deze term in om de bestending van mijn suspensie te rechtvaardigen.

«8 – Ik heb in 1973 een “Aanklachtenboek tegen Paus Paulus VI wegens ketterij, schisma en schandaal” opgesteld. Ik ben naar het Vaticaan gegaan om het aan hem te overhandigen, begeleid door een zestigtal van mijn medewerkers, maar de Italiaanse politie heeft ons de toegang tot het Vaticaan en tot het paleis van het Heilig Officie ontzegd.

«9 – In november 1973 hebben wij deze *Liber accusationis* in de Romeinse dicasteria verspreid, maar zonder zichtbaar resultaat.

«10 – Vanaf 22 juli 1969 heb ik me publiekelijk verzet tegen de schismatieke ideeën en projecten die mij ter kennis werden gebracht. Ik liet openlijk mijn afkeuring blijken en nam afstand van hen die de gelovigen meesleurd op de weg van een breuk met de Kerk. Ik

weerlegde hun leerstellige dwalingen, in het bijzonder over de geldigheid van de nieuwe ritus van de sacramenten. Ik heb hun afwijzing van de huidige zichtbare Kerk aangeklaagd en ook het feit dat zij begonnen met overal afgescheiden kapellen te vestigen. Ook heb ik de verbittering, het misprijzen en soms zelfs de haat die zij opwekten onder de gelovigen streng gelaakt.

«11 – Vanaf 1971 heb ik het wijs geoordeeld mijn verzet tegen de nieuwlichterijen te herzien: ik legde me erop toe om in de huidige Hervorming een onderscheid te maken tussen enerzijds wat voortkomt uit de eenvormige en voortdurende ontwikkeling van het dogma, uit de normale vooruitgang van de exegetische, historische en catechetische wetenschappen en uit de evolutie van de liturgische en canonieke instellingen, en anderzijds hun systematische verandering of vernietiging.

«12 – Ik kom ertoe te verlangen dat mijn Romeinse rechters opnieuw het geheel van ons meningsverschil in overweging zouden nemen en dat de mogelijkheden van een overeenkomst en de wegen van een verzoening onderzocht zouden worden: “in de eenheid van het geloof, de verscheidenheid aan meningen en de liefde van de Kerk”.

« Ik zou willen dat in tussentijd, in afwachting van een nieuw duidelijk, nauwkeurig en beslissend onderzoek van de twistpunten, mijn bisschop – Mgr. Matagrín of Mgr. Mondésert – mij mijn *celebré* teruggeeft, en dat de suspensie waardoor ik sinds twaalf jaar getroffen word in het bisdom Troyes wordt opgeheven.

« Te Parijs, op 13 juni 1978,
« br. Georges van Jezus. »

« *Zeer vereerd, Eminentie.* »

– *U bent niet veranderd*, antwoordt de kardinaal hem, *u ziet er nog altijd even jong uit.*

– *Eminentie, u lijkt me zelf te blaken van vitaliteit.* »

De twee prelaten zijn goedlachs. De ontvangst is eenvoudig, ontspannen. De drie geestelijken begeven zich naar de spreekkamer van het klooster en zetten zich neer rond een kleine, vierkante tafel. De kardinaal doet navraag naar de kloostergemeenschap :

« *U komt van Saint-Parres-lès-Vaudes ? Ik ben er nooit geweest. Is het ver van Troyes ?*

– *Twintig kilometer van Troyes, Eminentie.*

– *Bent u talrijk ?*

– *We zijn momenteel met elf broeders en elf zusters.*

– *Hebt u deze week geen ceremonie gehad ? Ik heb er iets over gelezen in uw tijdschrift.*

– *Ja, Eminentie, een inkleding.*

Abbé de Nantes vraagt daarop de toelating om het voorwerp van de ontmoeting uiteen te zetten en leest een nota voor waarin hij zijn *curriculum vitae* in twaalf punten samenvat [zie kadertekst].

Het eerste punt is een geloofsbelijdenis in de Heilige Rooms-katholieke Kerk. In de volgende punten herinnert de theoloog van de KCR eraan hoe hij ertoe gekomen is niet alleen de Akten van Vaticanum II en van Paulus VI te bekritisieren maar ook zich te verzetten tegen schismatieke denkpijsten en projecten die hem ter ore gekomen zijn.

Meteen « *ben ik beschuldigd geworden van zwakheid en verraad, door vrienden die afstand genomen hebben van mij* ».

« *Ja, ja, dat weten wij* », zegt kardinaal Marty. « *Natuurlijk begrijpen wij de oprechtheid van uw optreden.*

– *Ik heb gewerkt voor de eenheid van de Kerk op het ogenblik dat u op een onwaardige de traditionalisten hebt vervolgd. En door ze onheus te bejegenen heeft u ze in opstand doen komen en in een schisma gedreven.*

– *U neemt zeer uitgesproken standpunten in. Het episcopaat kent ze. Uzelf staat helemaal niet buiten de Kerk.*

– *Dit is zodanig juist, Eminentie, dat de broeders en zusters tijdens mijn afwezigheid de parochiemis bijwonen in Saint-Parres-lès-Vaudes. De pastoor geeft hen de communie.*

– *Ja, natuurlijk.* »

Dan herinnert onze geestelijke vader aan zijn studie van het Concilie : « *Sinds 1971 heb ik zorgvuldig opnieuw de inhoud van de Hervorming van Vaticanum II bestudeerd. Ik was inderdaad sterk gekant tegen deze Hervorming omdat sommige vernieuwingen me absoluut onaanvaardbaar leken. Ik had ze dus afgewezen. Toen de inleiding van mijn proces aan het Heilig Officie in 1968 afgesloten was, droegen mijn Romeinse rechters mij op om heel het onderricht van Vaticanum II en van Paus Paulus VI te aanvaarden. Dit was voor mij onmogelijk. Vandaag ben ik bereid mijn stellingnamen opnieuw te onderzoeken. Ik wijs verandering niet systematisch af. Sinds mijn studies aan het seminarie heb ik me steeds geïnteresseerd voor de wetenschappelijke exegese, de hernieuwing van de theologie, de liturgische hervorming.* »

Kardinaal Marty treedt dit zeer rustig en vaderlijk bij :

« *Ja, ja.*

– *Ik zou willen, gaat abbé de Nantes verder, dat de Romeinse theologen me niet een volledige herroeping van mijn woorden opleggen, maar een nauwkeurige en afgelijnde formule van onderwerping. Ik ben niet bereid om het even wat te ondertekenen.* »

Wel, dat is dan afgesproken !

« *We gaan uw nota naar Rome versturen met de diplomatieke reiskoffer, die vrijdag vertrekt. Maar u zal allicht tot in de herfst moeten wachten op een antwoord. Voor het ogenblik is het beter dat dit tussen ons blijft, vindt u niet ?*

– *Ja, Eminentie.*

– *Tot na de afloop van de zaak zullen we discreet blijven.*

– *Ik ben niet gehaast, Eminentie. Maar ik zou wel uw aandacht willen vestigen op de laatste regels van de nota. Als teken van verzoening zou ik graag mijn rechtsbevoegdheid terugkrijgen.*

– *Wel, Eerwaarde, we zullen met Mgr. Matagrín en met Mgr. Fauchet bekijken wat we kunnen doen in verband met uw celebret en uw suspensie.*

– *Ik dank u, Eminentie.* »

Vier maanden later vernam abbé de Nantes dat zijn verzoek te Rome aanvaard was en dat het zelfs gunstig aangeschreven stond op het Vaticaanse staatssecretariaat. Op vrijdag 20 oktober deed pater Lucien Lefevre, die daar werkte, een vertrouwelijke mededeling hierover aan een lid van de Liga : « *Ik verklap u geen geheim door u te zeggen dat het geval van abbé de Nantes momenteel ter studie ligt. Een verzoening zou wenselijk zijn want die priester presteert veel goeds in zijn omgeving. Maar men moet geduld hebben. De overeenkomst is nog niet voor morgen.* »

Intussen was Paulus VI op 6 augustus van hetzelfde jaar overleden, en op 26 augustus was hij opgevolgd door Joannes-Paulus I, « *DE PAUS VAN HET GEHEIM* ».

De nieuwe Opperherder vormde het antwoord van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima, maar dat wisten we toen nog niet want het Derde Geheim was nog niet openbaar gemaakt. Nochtans had het initiatief tot “verzoening” een kans tot slagen alleen al door het feit dat kardinaal Luciani zijn eigen innerlijke strijd had toegegeven : « *De stelling die ik het moeilijkst kon aanvaarden was die van de godsdienstvrijheid. Gedurende jaren had ik de stelling onderwezen die ik geleerd had tijdens de cursus publiek recht, gegeven door kardinaal Ottaviani, volgens dewelke alleen de waarheid rechten heeft. Ik heb het probleem ten gronde bestudeerd en op het einde ben ik tot de overtuiging gekomen dat we ons vergist hadden* » (aangehaald in CRC nr. 133, september 1978).

De plotse dood van Paus Joannes-Paulus I liet hem geen tijd voor een onderzoek van de « *aanklacht wegens ketterij, schisma en schandaal met betrekking tot onze Broeder in het geloof, Paus Paulus VI* ». We wisten niet dat ook deze schokkende gebeurtenis de vervulling was van een voorspelling : « *Bovenop de berg aangekomen, neergeknield aan de voet van het grote Kruis, werd de Paus gedood door een groep soldaten die verschillende schoten en pijlen op hem afvuurden...* »

broeder Bruno van Jezus

CHARLES DE FOUCAULD

ZALIGVERKLARING VAN DE « UNIVERSELE BROEDER »

Al in december van vorig jaar kondigden de media aan dat het proces tot zaligverklaring van pater Charles de Foucauld (1858-1916) eindelijk afgesloten was – na meer dan driekwart eeuw. Op 13 november van dit jaar wordt de kluizenaar van de Sahara in Rome officieel zalig verklaard. Een heuglijke gebeurtenis, ook voor de KCR.

BURGGRAAF Charles-Eugène de Foucauld werd geboren in Straatsburg op 15 september 1858. Toen hij amper zes jaar was, verloor hij kort na elkaar zijn beide ouders. Hij werd samen met zijn jonger zusje opgevoed door zijn grootvader langs moeders kant, kolonel de Morlet. Op het lyceum van Nancy verloor Charles geleidelijk aan de gewoonte van het regelmatig en plichtsgetrouw werken; hij verloor er ook zijn geloof. « *Op mijn zeventien jaar was ik één brok egoïsme. Ik spotte met het geloof en ik verlangde naar het kwaad...* »

In 1876 wordt de jonge aristocraat toegelaten tot de prestigieuze militaire school van Saint-Cyr. Hij evolueert van kwaad tot erger: zijn luiheid en gebrek aan discipline, zijn lichtzinnige levenswandel waarin vrouwen en feestjes de boventoon voeren, geven hem een kwalijke reputatie. Maar de ondraaglijke lichtheid van dit soort leven vreet aan hem. Later zal hij schrijven: « *Ik deed het kwade, maar ik keurde het niet goed en ik hield er ook niet van... Door Uw toedoen voelde ik een afschuwelijke leegte, een droefheid die ik later nooit meer ervaren heb.* »

Als hij op campagne naar Noord-Afrika wordt gestuurd, komt hij voor het eerst onder de indruk van het mysterieuze werelddeel. « *De passie voor het Afrikaanse continent, de passie ook voor de kolonisering grijpen de jonge officier aan en zullen in de loop van de jaren in die mate toenemen dat zij tenslotte een nieuwe wending geven aan een leven dat zo slecht begonnen is* » (René Bazin).

In 1882 neemt hij zelf ontslag uit het leger en bereidt zich in Algiers voor op een grote ontdekkingsstocht door Marokko. Hij onderneemt die tocht in de jaren 1883-1884,

vermomd als jood en met een rabbijn als gids. Zijn wetenschappelijk onderzoek zal hem later een gouden medaille van het Frans Geografisch genootschap opleveren.

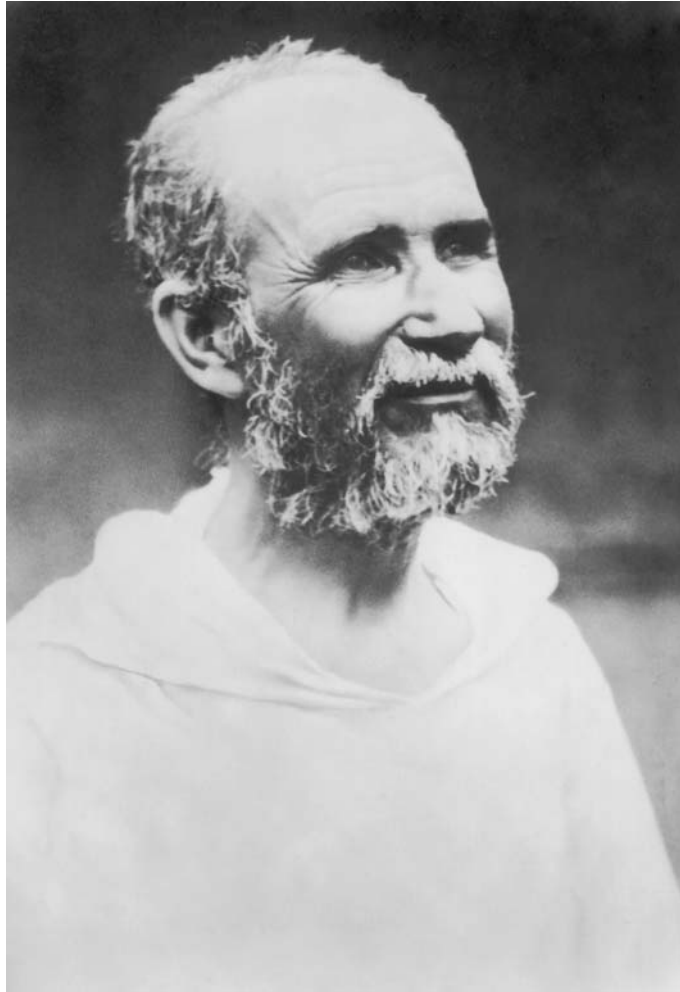
Het is een andere Charles de Foucauld die naar Frankrijk terugkeert. De avontuurlijke reis in uiterst moeilijke omstan-

digheden heeft op de « verloren zoon » een helend effect gehad: zijn hart is gezuiverd, hij heeft zich bevrijd van de slavernij van de wereld en van het zinnelijke. De zoektocht naar God begint. « *Ik ging schoorvoetend naar de kerk, zonder te geloven, maar toch was het daar dat ik me goed voelde. Ik bracht er lange uren door met voortdurend dit vreemde gebed op mijn lippen: **Mijn God, als Gij bestaat, maak dan dat ik U ken.*** »

Door toedoen van zijn nicht Marie de Bondy, die hem een zuivere en bovennatuurlijke liefde toedraagt, komt hij in contact met de pastoor van de Parijse kerk *Saint-Augustin*. Het is in de biechtstoel van *abbé Huvelin* dat Charles de Foucauld op 30 oktober 1886 de genade ontvangt van een totale bekering. « *Hij is achtentwintig jaar, de leeftijd die Jezus had toen hij afdaalde in de wateren van de Jordaan om er het doopsel van Joannes te ontvangen. Hij wordt herboren tot het leven, het is als een nieuwe menswording. Mét Jezus zegt hij tot de Vader: "Ecce venio ut faciam*

voluntatem tuam", "Heer, hier ben ik om Uw wil te doen" » (broeder Bruno).

De bekeerling is vervuld van een vurige drang om Jezus na volgen. « *De navolging is niet te scheiden van de liefde* », zal hij later zeggen. « *Wie bemint, wil navolgen: dat is het geheim van mijn leven. Ik ben mijn hart verloren aan die Jezus van Nazareth die 1900*

Pater Charles de Foucauld in Tamanrasset, in 1915, één jaar vóór zijn dood. « Heel ons leven, hoe onopvallend ook – het leven van Nazareth, het leven in de woestijn evengoed als het openbaar leven – moet een prediking van het Evangelie door het voorbeeld zijn. Heel ons bestaan, heel ons wezen moet het Evangelie van de daken schreeuwen. Heel onze persoon moet Jezus uitademen, al onze daden, heel ons leven moet ervan getuigen dat wij Jezus toebehoren... »

jaar geleden gekruisigd werd, en ik breng mijn leven door met te proberen hem na te volgen zoveel als ik in mijn zwakheid kan. »

Op 16 januari 1890 treedt Charles de Foucauld binnen in de trappistenabdij van Onze-Lieve-Vrouw ter Sneeuw in de Franse Alpen, waar hij broeder Marie-Albéric wordt. Hij wil er « *het verborgen leven van de nederige en arme werkman van Nazareth* » leiden. Maar hij wordt gedreven tot een steeds grotere armoede en wil voortdurend « *afdalén* », afdalen om Jezus beter na te volgen. Hij trekt naar de trappistenabdij van Akbès in Syrië waar hij blijft tot 1897, in volkomen gehoorzaamheid aan zijn oversten en aan de strenge maar zo volmaakte Regel van de cisterciënzers. « *Wees samen met mij gelukkig om dit nieuwe bestaan* », schrijft hij aan Marie de Bondy, « *een bestaan dat louter offer is om verenigd te zijn met Hem wiens leven op aarde louter offer was.* »

Maar nog is de navolging van Jezus niet volkomen genoeg. Op het moment waarop broeder Marie-Albéric zich definitief moet engageren door eeuwige geloften af te leggen, legt hij zijn ziel bloot voor de generale overste. Hij krijgt de toelating om zijn persoonlijke roeping te volgen, waarop hij zich terugtrekt in het Heilig Land, meer bepaald in Nazareth. Als knecht van de zusters clarissen en levend in een hut bij hun klooster kan hij het verborgen leven van de Meester op de meest intieme wijze navolgen: aanbidding, handenarbeid, stilte, onthechting, zelfverloochening. De devotie tot het H. Hart vult zijn hele leven. « *Hij houdt van Hem die zo'n grote liefde aan hem betoond heeft* » (broeder Bruno).

Marie de Bondy en abbé Huvelin, met wie hij nog altijd correspondeert, bereiken dat Charles op 9 juni 1901 de priesterwijding ontvangt. Drie maanden later gaat hij in op de lokroep van Noord-Afrika, het gebied dat hem vanaf de eerste kennismaking fascineerde. In Beni-Abbes (Algerije) vat hij het plan op om het leven van Nazareth over te planten naar het land van de ongelovigen: « *In Marokko, dat even groot is als Frankrijk, met tien miljoen inwoners, is in het binnen-*

land geen enkele priester te vinden. In de Sahara, zeven of acht keer groter dan Frankrijk en veel meer bevolkt dan men vroeger dacht, werken hoop en al een dozijn missionarissen! Geen enkel volk lijkt meer in de steek gelaten... »

Deze gedachte – zich bekommeren om de zielen van de arme bevolking in de Sahara – laat hem niet meer los: « *De ongelovige volkeren heiligen door in hun midden Jezus te brengen die tegenwoordig is in het Allerheiligste Sacrament, zoals Maria het huis van Joannes de Doper heiligde door er Jezus binnen te brengen.* »

In 1905 maakt hij enkele reizen in de streek van de Toearegs, waar tot op dat ogenblik nog geen enkele missionaris doorgedrongen was. Hij leert hun taal en schrijft voor hen een catechismus. Twee jaar later vat hij een gigantisch werk aan: de wetenschappelijke studie van de taal en de poëzie van de Toearegs. Hij houdt van dit volk, en omdat hij van hen houdt, wil hij hen Christus doen kennen: het is hem uiteindelijk om hun bekering te doen!

Niet lang na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog wordt het ook in Noord-Afrika onrustig. Pater de Foucauld bouwt in Tamanrasset een klein fort, om de omwonende bevolking op te vangen mocht het gevaar dichterbij komen. Hij is de enige beschaafde man temidden van wilden, en hij is zich daarvan volledig bewust. Aan zijn bisschop schrijft hij: « *Het voorbeeld dat ik me altijd voor ogen houd, dat me de meeste kracht geeft, is dat van de houding van Ons Heer tegenover*

Pater de Foucauld in het gezelschap van een kapitein van het Franse leger en de kleine negerslaaf die hij vrijgekocht had, Abd Jesus. Op de achtergrond zien we de kluisenaarswoning van de « universele broeder » in Beni-Abbes. Op de deur ervan had hij een hart en een kruis getekend met de woorden: JESUS-CARITAS.

JUBILEUM IN DE RUE DU BAC

Dankzij Paus Benedictus XVI kunnen wij tot 8 december van dit jaar genieten van een volle aflaat door een bedevaart te ondernemen naar de kapel van de Wonderdadige Medaille in de Rue du Bac in Parijs. De aflaat werd afgekondigd naar aanleiding van de 175ste verjaardag van de verschijningen.

Judas Iskarioth. » Op 1 december 1916 valt Charles de Foucauld als slachtoffer van verraad, « op de manier die hij zich gewent had: hij had altijd al verlangd naar een gewelddadige dood toegebracht uit haat jegens zijn christen zijn, een dood die hij in liefde wou aanvaarden voor het heil van de ongelovigen van zijn uitverkoren continent, Afrika... » (René Bazin).

* * *

Waarom heeft de zaligverklaring van deze grote heilige en martelaar zo lang op zich laten wachten? Was het misschien omdat diegenen die hem tot voorbeeld genomen hebben – er zijn tien religieuze congregaties en verenigingen van geestelijk leven die zich door Charles de Foucauld laten inspireren – aan die zaligverklaring niet zoveel belang hechtten? Zuster Teresa van de Kleine Zusters van Jezus b. v. zei in een interview met het Franse dagblad *La Croix*: « Of hij heilig was of niet had geen belang. Voor mij is hij al lang heilig. De zaligverklaring zal daar niets aan veranderen » (25 juli 2005).

Broeder Bruno wijst deze « voorgewende nederigheid » krachtig af. Voor hem is de zaligverklaring wél essentieel: « Voor ons ligt dat helemaal anders. Sinds de stichter van onze communiteiten, abbé de Nantes, ons Charles de Foucauld als beschermer en patroon aanwees, hebben wij gespannen gewacht op de uitspraak van de Kerk. Door pater de Foucauld op de altaren te verheffen bevestigt de Kerk immers het gelijk van onze geestelijke vader die hem tot model gekozen heeft en die hem van zeer dichtbij nagevolgd heeft. »

Een andere reden voor de late zaligverklaring ligt misschien in de controversiële persoonlijkheid van de « universele broeder », stipt *La Croix* aan. « We denken hier aan zijn relatie met het Franse leger toen het de kolonisering verder zette tot in het zuiden van Algerije. » Uiteraard zijn onze moderne antikolonialisten niet te spreken over de volle steun die Charles de Foucauld altijd uitsprak voor het beschavingswerk van de Fransen in Noord-Afrika... al onderstreepte hij in krachtige termen dat de gelaïciseerde Franse staat een grote fout beging door tegenover de mohammedaanse gelovigen een uitdagende ongodsdienstigheid te affichereren.

Vandaag hakt het oordeel van de Kerk alle knopen door: **de dienaar Gods Charles de Foucauld bezat de**

ware geest van Jezus Christus. En in het langdurig uitstel van de zaligverklaring mogen we wellicht de hand van de Voorzienigheid zien. In 1976, toen het pontificaat van Paulus VI op zijn einde liep, schreef abbé de Nantes: « Wij persoonlijk zouden niet willen dat de zalig- en heiligverklaring van pater de Foucauld gebeurt door deze democratische en liberale Paus, die een antikolonialist is en een bewieroker van de islam en het jodendom. Juist zoals hij gedaan heeft met de Zalige John Ogilvie, martelaar van de protestantse vervolging in Schotland die hij op 11 oktober heiligverklaard heeft, zou hij zonder twijfel ook van Charles de Foucauld een voorloper van Vaticanum II maken, een bloedgetuige niet langer van het katholiek geloof en van de Roomse Kerk, maar van de Rechten van de mens en van de godsdienstvrijheid! Door hem zo te kronen zou hij hem voor de tweede keer de marteldood doen sterven » (CRC nr. 112, dec. 1976, p. 22).

Daarom mogen wij de hand van de Voorzienigheid zien in de dood van Joannes-Paulus II, « geestelijke zoon » van Paulus VI, die daardoor « in extremis » verhinderd werd om de zaligverklaring uit te spreken. Deze eer valt nu onze Heilige Vader Benedictus XVI te beurt, de Paus van de restauratie van de Kerk.

« Pater de Foucauld is voorbehouden voor de toekomst. Wij moeten proberen om zijn boodschap integraal te bewaren, ze opnieuw te beleven en ze te realiseren tot op het ogenblik van de overwinning en de vrede in de Kerk en in Frankrijk, tot op het ogenblik van de bekering en de beschaving van ons koloniaal imperium, die hij voorspeld heeft en waarvoor hij zijn bloed vergoten heeft. Wat de kluizenaar van de Sahara ons nagelaten heeft als geestelijk testament is de teruggevonden liefde voor de eeuwenoude ordening, waarmee wij opnieuw moeten aanknopen na de waanideeën en de revolutionaire principes van de moderne wereld achter ons gelaten te hebben. Niet alleen voor onze veiligheid, onze vrede en ons geluk, **maar om deze onvergeloofbare weldaad te verspreiden onder onze broeders, de moslims en de heidenen van onze kolonies, en tot en met de meest onterfden en ongelukkigen onder de ongelovigen** » (Georges de Nantes, 13 november 1976).

bron: artikels CRC en *Il est ressuscité!*

INGEBONDEN JAARGANGEN

Verschillende lezers hebben hun exemplaar van de ingebonden jaargangen 2001 t. e. m. 2004 al besteld en ontvangen. Wij hebben nog slechts vijf boekdelen in ons bezit: voor wie er snel bij is!

Prijs: 24 euro. Storting op rekening nr. 000-3302057-80 van E. Govaerts, met vermelding: « ingebonden jaargangen 2001-2004 ».